

UCHWAŁA NR XXVII.149.K.2021
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W SZCZECINIE

z dnia 29 grudnia 2021 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Nr XXXVII/570/2021 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 25 listopada 2021 r. zmieniającej uchwałę w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137, z późn. zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie uchwała, co następuje:

§ 1. Stwierdza się nieważność załącznika do uchwały Nr XXXVII/570/2021 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 25 listopada 2021 r. zmieniającej uchwałę w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości, w zakresie:

- zawartych w części C wzoru deklaracji: wyrażenia „**dotyczy osób fizycznych, wypełniane przy małżeńskiej wspólności majątkowej”, rubryki „Dane identyfikacyjne małżonka**”, punktów 22-25 wraz ze znajdującymi się nad nimi rubrykami oraz następującym po nich pouczeniem o treści „W przypadku gdy współwłaściciele nieruchomości jest więcej aniżeli pół w części C niniejszej deklaracji - pozostałe osoby składające deklarację wypełniają załącznik (ZW) do deklaracji - dotyczy osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej.”;
- zawartego w części G wzoru deklaracji punktu 42;
- objaśnień do części B. wzoru deklaracji w zakresie wyrażenia „każdy z nich składa deklaracje lub”;
- objaśnień do części C. i części F. wzoru deklaracji w zakresie wyrażen odpowiednio „oraz w przypadku osób fizycznych również dane małżonka” i „oraz w przypadku osób fizycznych również podpis małżonka”;
- załącznika ZW do wzoru deklaracji.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXXVII/570/2021 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 25 listopada 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty

za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości została przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w dniu 2 grudnia 2021 r. i objęta postępowaniem nadzorczym na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, zgodnie z którym właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy Ordynacja podatkowa.

We wstępnej ocenie Kolegium Izby przedmiotowa uchwała budziła wątpliwości co do zgodności z prawem, w szczególności z art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888, z późn. zm.), z uwagi na wprowadzenie wymogu podania w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi danych małżonka (w przypadku małżeńskiej wspólności majątkowej) oraz innych współwłaścicieli nieruchomości wraz z przedłożeniem podpisanego przez wszystkich współwłaścicieli załącznika do deklaracji.

W związku z powyższym wszczęte zostało postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności wymienionej uchwały, o czym powiadomiona została jednostka ze wskazaniem terminu rozpoznania sprawy.

Jednostka skorzystała z prawa złożenia wyjaśnień, kierując do Izby pismo, w którym wniosła o utrzymanie uchwały w mocy. W piśmie podniesiono, iż wymóg podania danych wszystkich współwłaścicieli wynika z umożliwienia złożenia jednej deklaracji przez wszystkich współwłaścicieli nieruchomości, którzy w rozumieniu ustawy są jej właścicielem i jako tacy zobowiązani są do wykonywania określonych w niej zadań. W zakresie żądania danych małżonka dodatkowo wskazano, iż jest to niezbędne do wystawienia tytułu wykonawczego.

Kolegium ostatecznie zbadało uchwałę na posiedzeniu w dniu 29 grudnia 2021 r. uznając, iż w sposób istotny narusza ona prawo, co implikuje stwierdzenie nieważności wskazanej w sentencji części tej uchwały.

Ustalając wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, Rada Miejska w Bornem Sulinowie wprowadziła wymóg podania danych identyfikacyjnych małżonka (w zakresie: imię i nazwisko, PESEL, adres zamieszkania, adres korespondencyjny) oraz innych współwłaścicieli nieruchomości (w zakresie: imię i nazwisko, PESEL, adres zamieszkania, telefon) wraz ze złożeniem przez wymienione osoby podpisów. Powyższe w sposób istotny narusza przepis art. 6m ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 4 i ust. 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z art. 6m ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, obowiązek złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ciąży na właścicielu nieruchomości, przy czym z mocy postanowienia art. 2 ust. 1 pkt 4 cyt. ustawy przez właścicieli nieruchomości rozumie się także współwłaścicieli, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością. Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 2 ust. 2a tej ustawy, jeżeli

obowiązki wskazane w ustawie mogą jednocześnie dotyczyć kilku podmiotów spośród wskazanych w przytoczonym przepisie, obowiązany do ich wykonania jest podmiot lub podmioty faktycznie władające nieruchomością; w takim przypadku podmioty, o których mowa, mogą w drodze umowy zawartej w formie pisemnej, wskazać podmiot obowiązany do wykonania obowiązków wynikających z ustawy. W orzecznictwie administracyjnym, zapadłym na gruncie wymienionych przepisów prawa, przyjmuje się, iż w przypadku współwłasności nieruchomości, w tym także małżeńskiej wspólności ustawowej, obowiązek złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi co do zasady ciąży na podmiocie lub podmiotach faktycznie władających nieruchomością. Może on dotyczyć, jak się wywodzi, jednego, kilku albo wszystkich współwłaścicieli, przy czym obowiązek ten może zostać ukształtowany przez współwłaścicieli w sposób odmienny od wskazanego, drodze umownej (por. uchwała Nr 4851/15 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 26 listopada 2015 r.). Przyjmuje się również, iż w myśl zasady jedna nieruchomość - jedna deklaracja (zob. wyrok NSA z dnia 12 kwietnia 2017 r., II FSK 330/17), złożenie deklaracji przez jeden podmiot wypełniający kryteria wskazane w tym przepisie, nawet wtedy gdy, kilka podmiotów je spełnia, np. jest kilku współwłaścicieli, oznacza realizację obowiązku z art. 6m ust. 1 ustawy w stosunku do określonej w deklaracji nieruchomości (por. uchwała Nr XIV/39/2020 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy z dnia 20 maja 2020 r.). Wprowadzenie obowiązku składania i podpisywania deklaracji o wysokości opłaty przez wszystkich współwłaścicieli (w tym oboje małżonków pozostających we wspólności ustawowej) pozostaje zatem bezzasadne w świetle przywołanych przepisów prawa. Należy zaznaczyć, iż powyższe nie wyklucza obowiązku ponoszenia opłaty przez wszystkich współwłaścicieli, na który wskazuje cytowane przez jednostkę wyjaśniającą orzecznictwo sądów administracyjnych.

Uzasadnienia dla wprowadzenia obowiązku podania danych personalnych współwłaścicieli (w tym małżonka składającego deklarację) nie daje również przywołany przez jednostkę art. 6m ust. 1b pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zgodnie z którym rada gminy określając wzór deklaracji może wymagać podania innych informacji niezbędnych do wystawienia tytułu wykonawczego. Kolegium Izby stanowisko WSA w Olsztynie wyrażone w orzeczeniu z dnia 7 października 2020 r. (sygn. akt I SA/Ol 405/20), który podkreślił, że deklaracja w sprawie wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie może służyć innym celom niż tylko obliczenie przez składającego taką deklarację opłaty, a „(...) sformułowanie obowiązku podawania danych współmałżonka, stanowi wyjście poza granice upoważnienia wynikającego z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Nie zawsze bowiem zaistnieje, nawet potencjalna możliwość skierowania egzekucji do małżonka składającego deklarację. Przyjęcie zaś w tym zakresie uniwersalnego założenia, ewentualności wykorzystania takich danych i gromadzenia ich niejako "na wyrost" uznane musi być za praktykę nie dającą się pogodzić z zasadą legalizmu działań organów administracji publicznej.”. Kolegium Izby wskazuje ponadto, iż od dnia 30 lipca 2020 r. funkcjonuje przepis art. 27e § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu

egzekucyjnym w administracji (Dz. U z 2020 r. poz. 1427, z późn. zm.), który umożliwia egzekucję z majątku wspólnego na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego na zobowiązanego. Tym samym, w ocenie Kolegium dane współmałżonka nie będą niezbędne zarówno do prawidłowego obliczenia opłaty w składanej deklaracji jak również nie posiadają takiego przymiotu w ujęciu sporządzania przez wierzyciela tytułu wykonawczego.

W tym stanie rzeczy Kolegium orzekło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

*Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie
Bogusław Staszewski
(podpisano certyfikatem kwalifikowanym)*